

Vas, g. urednik, prosim, da bi le-teh vrstic ne zavrgli. Meni je na tem, da moža izvesta, kako neumno je od njiju, da se prepirata. Morebiti ju spravi „Gospodar“, ako vzprejme te vrste v svoje predale.*) S. A. L.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) Za III. društveno šolsko leto 1888/89 so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti daritelji: Jakob Janežič, tovarnar v Grižah 2 fl., slavna „Posojilnica v Celji“ 100 fl., prevzvišeni knezoškof Jakob Maksimilijan za februar 4 fl., Martin Gaberc, kaplan na Vranskem 4 fl., Valentin Mikuš, kaplan v Konjicah 5 fl., neimenovani dobrotnik iz Šmarja po preč. g. kanoniku Ivancu 10 fl., slavna „Posojilnica v Mozirji“ 10 fl., Franz Janesch, trgovec v Celji 5 fl., Franc Ogradi, kanonik in ravnatelj bogosl. v Mariboru pristopil kot pokrovitelj 50 fl., dr. J. Vošnjak, od po g. Veršec-u prodanih knjižic 2 fl. 10 kr., dr. K. Gellingsheim, stavo z g. Maks Vršcem 5 fl., ekscelencija knezoškof za marec 4 fl., Seb. Storf, trgovec v Št. Andreju na Koroškem, po dr. Sernecu 10 fl., slavna „Posojilnica v Pišecah“ 5 g., Anton Vrtovšek, župan v Pišecah 5 fl., Alojzij Kreft, župnik v Kalobji 2 fl. Vsem blagim dariteljem presrečna zahvala v imenu naše mladine in prosimo še daljnih milodarov.

Makso Veršec l. r.,
blagajnik.

Mihael Vošnjak l. r.,
predsednik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz dopolnilnih volitev v mestni zastop na Dunaji se razvidi, da so ljudje že siti liberalizma, najbolj pa tega, ki ga prodaja „rod Izraela“ in njegovi kršč. sluge. — V drž. zboru je te dni proračun naučnega ministerstva v razpravi. Kakor se kaže, misli minister dr. plem. Gautsch gledé doseданje postave o ljudskih šolah na neko izpremembo, toda drugačnjo, kakor knez Liechtenstein. Liberalci jemljejo pa mu že to misel za zlo, kaj še le bode, ko dobé njegov načrt postave v roke! Slov. poslanca dr. Gregorec in prof. Šuklje sta razjasnjevala razmere ljudskih in srednjih šol, kakor so one po slov. krajih in razumeje se, da ni bila hvala, kar sta govorila — za solske oblasti. — V Gradci so imeli štaj. tovarnarji neko zborovanje; možje so hudi, da je avstrijski zastopnik v Bombaji poročal trgovinskemu ministru, kako da se pošilja iz Avstrije v tiste kraje le ničvredno blago, nekaj, kar je in še bode našemu cesarstvu na veliko škodo. Prav je to bilo od njega, toda tovarnarjem njegovo poročilo ni bilo po godi. — Drž. poslanec koroške trgovinske zbornice, dr. Dumreicher je tarnjal v drž. zboru, češ, da se

*) Kakor vidite, ugodili smo Vaši prošnji, želimo le še sedaj, da se izpolni tudi Vaša želja. Ured.

šopiri slov. duh po Koroškem, Kranjskem in Štajarskem, nemški pa se zviija v hudih bolečinah, kajti zatira ga že celo vlada sama v teh krajih. Mož kaže, da pri njem ni ime brez pomena. — Slov. Korošci si snujejo v večih krajih posojilnice ter se rešijo po njih prej ali slej nemških svojih jerobov. — C. kr. okr. glavar v Litiji na Kranjskem je prepovedal prodajati sirove palice, to pa za to, ker jih kradejo ljudje v tujih gozdih. — V Ljubljani je bil urednik „Slov.“ na tožnji klopi, ker je prinesel „Slov.“ nek dopis — v hrvaškem jeziku. — Po Primorji se klatijo človečeta, ki vabijo ljudi, naj gredó čez širo morje v daljno Brazilijo in žal, da jim gredó še zmirom ljudje na limanice. — V Trstu so razkrili na vrtu pred postajo južne železnice spomenik, naj naznanja ljudem, da je Trst že 500 let združen z Avstrijo. To pa Italijanom ni po volji in so za to metali po mestu petarde. Nekaj teh možicljjev pa so ujeli. — Za izvolitev mesta in trgov po Istri se priporoča g. M. Mandić; ako ga izvolijo, bode jim mož gotovo na čast v drž. zboru. — Na Reki je bilo one dni veliko slov. gospóde pri veletržci g. J. Gorupu, da se mu zahvali za veliko denarja, ki ga je razdelil za dobrodelne namene po raznih slov. krajih. — Iz ogerskega ministerstva sta odstopila dva ministra, ali pl. Tisza še nima drugih mož, da jih postavi na nju mesto. V drž. zboru še ni konec razprav o vojaški postavi, in poslanci so že prav blizo do pobojev. To vam je hrabro ljudstvo, to madjarsko!

Vunanje države. Iz Amerike je bilo te dni nekaj nad sto romarjev pri sv. Očetu v Rimu. Vsak je prejel iz roke sv. Očeta spominško svetinjo. — Po Italiji vre čudno, krivo je tega veliko uboštvo, v katero leze ljudstvo, ne da zna človek pomoči za to. Najbolje je še to, da Italijanu ni treba veliko za življenje. Pri Milanu so se kmetje ali „coloni“, kakor se jim pravi v Lombardiji, vzdignili zoper graščake, od katerih imajo polje v najem, pa jim nimajo plačati najemščine. — General Boulanger je jako pregnan mož, sedaj potuje po francoskih mestih ter pridiguje, da je krivica preganjati katoliško cerkev, če vidi, da so ljudje zoper to, brž pa zasuče plašč, ako kje vidi, da veje drug veter. No, nasprotnik ni kat. cerkvi. — V Anglijo ne pusté živine iz nemških krajev, pravijo, da zavoljo bolezní na parkljih, brž pa le zato, ker gre preveč denarja za-njo iz doma. — Belgijska kraljica in nje mlajša hči Klementina, pridete prihodnji teden v Miramar pri Trstu, kjer biva cesariščinja-udova, nadvojvodinja Štefanija, od ondot pa se podaste v Milan. Tam jima pride pa naproti italijanski kraljevič, mogoče, da zavoljo zaroke. — Nemškemu kančelarju, knezu Bismarku, se očita da je on naščul ono leto srbsk. vlado v vojsko z Bolgari.

Teško, če ni to resnica. — Rusija se hvali, da ji je lani 60 milj. gold. ostalo v drž. kasah. Skorej bi jih ji človek zavidal; taka hvala je v drugih državah redka. — Iz Bolgarije se poroča, da ima knez Ferdinand še vedno upanja, da se vzdrži na bolgarskih tleh; škoda, da že drugim ginéva to upanje. — Novo srbsko ministerstvo je djalo veliko uradnikov iz službe in je postavilo druge, se ve, da svoje može na njih mesto. Je-li taka navada dobra, o tem pa dobi človek lahko svoje dvome. — V vrsti turskih ministrov je sedaj prvi kristjan in v rokah ima drž. mošnjo. To je sicer zoper mahomedansko vero, toda če se posreči možu, da spravi kaj več denarja v prazno mošnjo, tedaj mu odpusti more biti tudi prerok Mahomed njegov greh — to, da je kršč. vere. — Grška vlada gleda z neko nevoljo na našega ministra za finance ter ji ni po volji njegov načrt postave, vsled katere bode tujim državam težje vleči iz naših krajev denar. To bode že gotovo, ali nam je bilo treba take postave. — V Baltimore, mestu severne Amerike, je umrla zamorka Flora Bowman, štela je nekaj dni manj 115 let, leta 1809 jo je bil kupil nek oštir za sužinjo; 43 let stara se je oženila, sedaj pa šteje nje rodbina 61 glav. Se ve, da niso več sužnji.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

I. Škofija Ptujška.

1. Početek in razvoj krščanstva v Ptuj

Ptuj, precej časa rimska metropola v gornji Panoniji, je v kolonijo povzdignjen dobil mnogo naselnikov iz Italije. Največ jih je prišlo iz Rima, središča krščanstvu. In ravno s temi naselniki vtegnili so v Ptuj dospeti prvi kristjani in z njimi je med paganske prebivalce mestne bila vsejana prva iskra resnice in pravega spoznanja božjega, ki je zaradi hudega preganjanja kristjanov sicer celo na skrivnem tlela, a vsekako srca za Kristusa ogrevala. Tudi v vrstah rimskih legij, ki so bile v Ptujju nameščene, znašlo se je brezdvomno več krščanskih vojščakov, ki so na razvoj krščanstva dobrodejno vplivali. Vrh tega je mesto tako ugodno ležeče ob veliki državni cesti, ki se je iz Italije v Panonijo vila, bilo v tesni zvezi z najimenitnejšimi mesti rimskega cesarstva, zlasti z Oglejem in Sremom, kjer se je krščanstvo bilo že o času apostolov razširilo in močno vtrdilo. Od tod se je krščanska vera po trgovcih, delavcih, vojakih in uradnikih zanesla kmalu tudi med sosednja ljudstva in tako dospela tudi v starodavni Ptuj, preden so bili prišli tje pravi oznanjevalci krščanstva.

Ako pa vprašamo sedaj, od katere strani da so v Ptuj dospeli prvi misijonarji, ali iz Ogleja, ali iz Srema, je pač zelo težavno, na to določno odgovoriti. Zgodovinarji so namreč v tem oziru različnega mnenja; — eni trdijo, da je zibelka krščanstva za naše kraje stala v Ogleju, drugi pa z utemeljenimi dokazi ono čast prisojujejo staremu Sremu.

Oglej, svoje dni veliko, bogato in imenitno mesto, prvo za Rimom v zahodnih deželah, slavno zaradi trgovine med Italijo in Panonijo, ob obalah Jadranskega morja — časti kot prvega svojega blagovestnika sv. Marka, evangelista, katerega je bil sv. Peter iz Rima tje poslal, da oznanjuje ondi sv. evangelje. Ko pa se je sv. Marko vrnil v Rim, da bi se vsled želje prvaka apostolov podal v Aleksandrijo, pustil je Oglejčanom za svojega naslednika domačina sv. Mohora, ki je od sv. Petra v škofa posvečen, bil prvi škof Oglejski. On in njegov pomočnik sv. Fortunat sta si za slovenske kraje tolike zasluge pridobila, da ju Slovenci lahko s ponosom imenujejo svoja apostola.

Mogoče je, da je po njih luč sv. vere zasijala tudi v Ptuj, a verjetniše je, da so prvi oznanjevalci sv. vere v Ptuj prišli iz Srema.

Srem ob Savi poleg Mitrovice, v starih časih največe mesto v Panoniji, glavno skladišče za vojaško spravo v vojni zoper Dake in druge narode, zbirališče vojnih trum, središče pretorijalnega prefekta za vso Ilirijo in politična metropola ne samo za Panonijo, temveč tudi za ves Norik, je bil poznej tudi v cerkvenih stvareh glavno mesto vse Ilirije, in tako je nadškof Anemij zamogel na cerkvenem zboru v Ogleju l. 381. po vsej pravici vsklikniti: „Glava Ilirije ni nobeno drugo mesto, nego Srem; jaz pak sem škof tega mesta in rečem onemu, kateri ne priznava . . . „anathema“, to je: naj bode izobčen.

Pripoveduje se, da je sv. Peter potujoč skoz Srem postavil tam za predstojnika krščanski občini nekega Epeneta, a ko je bil ta l. 56. v Kartagino premeščen, da je poglavar cerkve Sremčanom sv. Andronika za škofa odločil in posvetil in sv. Pavel jim ga je iz Rima poslal okoli l. 61.

Ker pa je Ptuj, kakor v civilnem, tako cerkvenem oziru spadal v upravno oblastnijo Sremsko, sme se za gotovo trditi, da je svitla zarja Kristusove vere zasijala v Ptuj najbolje iz Srema in da je Sremski nadškof ustanovnik krščanske občine in škofije v Ptujju. Ni nam sicer znano, kedaj da se je to zgodilo, a toliko je gotovo, da je že v drugi polovici drugega veka bila v Ptujju krščanska občina, ki je imela lastnega višega pastirja. Žalibog se nam imena prvih škofov Ptujških niso ohranila, še le v drugi polovici tretjega veka zasledimo v Ptujju